

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Aralık 2016 • No: 105

Üretmesini Bilen İşçiler Yönetmesini de Bilir!

Sürekli krizden, işgücü maliyetlerinin yüksekliğinden, ekonominin gerçeklerinden söz eden hükümet yetkililerine ve patronlara da son bir sözümüz var: Madem kriz var, ekonomi batıyor, kâr oranları düşüyor, ülkeyi yönetmek zorlaşıyor, o zaman kenara çekilin! Tüm zenginliği üreten işçi sınıfı, aynı şekilde yönetmesini de bilir!

Bir yılı daha geride bıraktık. Dönüp bu bir yıllık süreyi değerlendirdiğimizde, bir kez daha işçilerin ve onların ailelerinin yaşamında iyiye doğru bir gelişme olmadığını görüyoruz. Uzayıp giden iş saatlerinde; ağır, yorucu ve tüketici çalışma koşullarında bir değişiklik olmadı. İş kazaları ve iş cinayetleri artarak sürüyor. İşçilerin alım gücü ve dolayısıyla refahı artmadı.

Lakin hükümete göre önemli olan milyonlarca işçinin ve ailesinin yaşamı değil, sermayenin çıkarlarıdır. Sendikaların, asgari ücrete zam beklentilerini açıklamasını değerlendiren Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, şöyle buyurmuş: “İstemenin sonu yok, biliyorsunuz. Ama ekonominin realitelerini de unutmamak lazım.” İnsan

bu sözleri duyunca isyan etmeden durmuyor. Neymiş, istemenin sonu yokmuş! Bir eli yağda bir eli balda olanlar, aşırı lükse boğulanlar utanıp sıkılmadan ders veriyorlar.

Ekonominin gerçeklerini de unutmamak lazım! Bakanın “ekonominin gerçekleri” dediği şey, sermaye sınıfının çıkarlarının düşünülmesi ve her şeyin ona göre ayarlanmasıdır. Nitekim bir patron örgütü olan Türkiye İhracatçılar Meclisinin Başkanı şöyle konuşuyor: “Bu sene geçen seneki zammı da gözeterek, enflasyonun altında bir rakamla, geçen senenin dengelenmesini gündeme getirmek istiyoruz. Rekabet gücümüzün geriye gitmesini biraz olsun kompanse [telafi] edebilelim.” İhracatçılar Meclisi Başkanına bakarsak,

geçen sene asgari ücrete yapılan zam çok yüksekmiş ve telafi edilmesi gerekiyormuş! İnsan ilkin bu sözlere inanmıyor, ama sonuçta karşımızda dini imanı para olan kapitalistler var! Dolayısıyla onlar açısından her şey mubah!

Peki, ücretlerin hayat pahalılığı karşısında güneş görmüş kar gibi erimesi nasıl telafi edilecek? Lira dolar karşısında hızla değer kaybediyor, her şeye zam geliyor ve dolayısıyla ücretler hayat pahalılığı karşısında eriyip gidiyor. Meselâ 2008'de 414 dolar olan asgari ücret, bugün 375 dolar civarına inmiştir, inmeye de devam ediyor. Ama Bakana göre Türkiye, milli gelire oranla dünyada en yüksek asgari ücretin olduğu ülke! Yersen! Bunlar işçileri cahil yerine koyuyor ve örgütsüz olmalarına bakarak, nasıl olsa kandırırız diyorlar.

Türkiye'de asgari ücret, hiçbir zaman gerçek anlamda bir asgari ücret olmamış, daima işgücü maliyetinin altında kalmıştır. Bir örnekle açalım: Aslında her malın/ürünün bir değeri olduğu gibi işçilerin patronlara sattığı emek gücünün de bir fiyatı/değeri var. Evet, kapitalizm denen sömürü sisteminde işçilerin patronlara sattığı emek gücü bir metadan başka bir şey değildir. İşçi, emek gücünü satar ve karşılığında bir ücret alır. İşçinin çalışabilmesi için yemesi, içmesi, dinlenmesi gereklidir. Ama bu yetmez. İşçinin moral açıdan kendini çalışmaya hazır hissetmesi için tatile, tiyatroya, sinemaya, konsere, pikniğe vb. gitmesi yani topluma karışarak sosyalleşmesi de gereklidir. İşçi, aynı zamanda ailesinin bakımını da üstlenmek zorundadır. İşte tüm bu giderleri karşılayacağı varsayılan ücrete asgari ücret deniyor. Bundan ötürü Asgari Ücret Tespit Komisyonu, asgari ücreti tanımlarken şöyle diyor: Asgari ücret, "işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir."

Peki, bugünkü asgari ücret bu tanıma uyuyor mu? Hayır! Hükümetin seçim rüşveti olarak verdiği, sonra da zamlarla geri aldığı 267 liralık zam da asgari ücreti gerçek anlamda asgari ücret yapmamıştır. Türkiye'de 5,5 milyon işçinin asgari ücretle çalıştığı altını çizmek lazım. Asgari ücretin sadece 50 ilâ 100 lira üzerinde ücret alanları da eklediğimizde, bu sayı 8-9 milyona çıkmaktadır. Üstelik kayıt dışı çalıştırılan milyonlarca işçi de bu sayıya dâhil değil. Bakanlar ve patronlar, Türkiye'yi Avrupa ile kıyaslarlarken, nedense, Avrupa ülkelerinde asgari ücretli sayısının Türkiye'ye göre çok düşük olduğunu söylemiyorlar! Diğer yandan, eğer bir karşılaştırma yapılacaksa, bu kar-

şılaştırma, görünürdeki ücret (nominal) üzerinden değil, bu ücretin satın alma gücü (reel ücret) üzerinden yapılmalıdır. Meselâ asgari ücretin satın alma gücü açısından Türkiye, 26 OECD ülkesi arasında 20. sırada yer almaktadır. Bu veriler 2015'e aittir ve asgari ücretin dolar karşısındaki erimesini de içermiyor.

Hükümet yetkilileri ikide bir çıkıp Türkiye'nin büyüdüğünden, milli gelirin arttığından, zengin olduğumuzdan ve bundan gurur duymamız gerektiğinden söz ediyorlar. Hükümet, bir yıl içinde üretilen toplam değeri tüm nüfusa eşit bir şekilde bölerek bizi kâğıt üzerinde zengin ediyor; sonra da bu sahtekârlığına inanarak övünmemizi istiyor. Birilerinin geliri büyüyor büyümesine ama bunlar işçiler değil. İşçi sınıfı, Türkiye'de istikrarlı bir şekilde yoksullaşmaktadır. Avrupa Birliği'nin yıllık ekonomi veri tabanı olan AMECO verilerine göre, Türkiye'de, ücretlerin milli gelir içindeki payı 1999'da %52,2 iken, bu oran 2015'de %34'e düşmüştür.

Aslında 2016'da asgari ücretin 1600 lira olması gerektiğini söyleyen TÜİK'in verileri de bu gerçeği kanıtıyor. Üstelik TÜİK, olması gereken asgari ücreti düşük hesaplıyor. Diğer taraftan sendikaların yaptığı araştırmaya göre, Kasım itibarıyla dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 1415, yoksulluk sınırı ise 4615 liradır. Yani şu anki asgari ücret açlık sınırının bile altında kalıyor. Yani neresinden bakarsak bakalım; Türkiye'de ücretler düşüyor, işçilerin yoksulluğu artıyor. Buna karşın sermaye sınıfı zenginleştikçe zenginleşiyor. Nitekim en zengin %1'lik kesimin toplam servetten aldığı pay 2002 yılında %39 iken, bu oran 2014 yılında %54'e yükselmiştir. Bu oran son iki yıl içinde daha da artmış bulunuyor.

Asgari ücret meselesi, yalnızca asgari ücret alan işçileri ilgilendirmiyor. Çünkü asgari ücret, tüm ücretler için temel teşkil ediyor. Asgari ücret tüm işçi sınıfını, onların ailelerini ve dolayısıyla on milyonlarca emekçiyi ilgilendiriyor. İşte bundan dolayı, hükümetin ve patronların yalanlarına aldanmadan, yapay kutuplaştırma oyunlarına gelmeden, tüm işçiler olarak aynı tarafta durabilmeli ve birlikte hareket edebilmeliyiz. Ancak bu şekilde hareket ettiğimiz zaman asgari ücreti sefalet ücreti olmaktan kurtarabiliriz. Sürekli krizden, işgücü maliyetlerinin yüksekliğinden, ekonominin gerçeklerinden söz eden hükümet yetkililerine ve patronlara da son bir sözümüz var: Madem kriz var, ekonomi batıyor, kâr oranları düşüyor, ülkeyi yönetmek zorlaşıyor, o zaman kenara çekilin! Tüm zenginliği üreten işçi sınıfı, aynı şekilde yönetmesini de bilir! ■

Asgari ücret tüm işçi sınıfını, onların ailelerini ve dolayısıyla on milyonlarca emekçiyi ilgilendiriyor. İşte bundan dolayı, hükümetin ve patronların yalanlarına aldanmadan, yapay kutuplaştırma oyunlarına gelmeden, tüm işçiler olarak aynı tarafta durabilmeli ve birlikte hareket edebilmeliyiz.

Aslan, Zebra ve Sermaye Medyası

Bir jenerik medyanın kime hizmet ettiğini çok çarpıcı şekilde anlatıyor: Televizyonda yaban hayatını anlatan bir belgesel var. Aslan bir zebraı avlamak için hırsla peşinden koşuyor. Zavallı zebra can havliyle kaçmaya çalışıyor. Ama spiker şöyle diyor: “Zavallı aslan hiçbir şey yapmadığı halde zebra sürüsü etrafa zarar vererek kaçmaya başlıyor. Üstelik içlerinden biri iyi kalpli aslana çifte atarak onu öldürmeye teşebbüs ediyor!” Az ileride hin hin sırttan aslan duruma açıklık getiriyor: “Televizyon kanalını satın aldım da...”

Anlayacağımız üzere **medya sahibinin sesidir; basın özgürlüğü ise kocaman bir yalan!** Medya, profesyonelce masum zebraı bir anda yırtıcı, haksız, zalim ve gaddar gösterebilir. Zebraıların canına göz diken aslanları da ezilen taraf olarak göstermeyi başarabilir. Medya kimin elindeyse onun çıkarlarına hizmet eder, onu haklı gösterir. Aslan, medya araçlarına sahipse, sürüden ayrı düşen zebraı afiyetle mideye indirir ama gene de kendisini mağdur gösterebilir. Zebraının kurtulmak için çırpınmasını büyük saldırı olarak sunabilir. Televizyon kanalının sahibi bir aslan olduğunda gerçekler ters yüz edilebilir.

Haftanın her günü izlediğimiz televizyon kanalları, okuduğumuz gazeteler, dergiler, telefonlarımıza da yüklü olan, bağımlı olduğumuz sosyal medya... Hiç düşündünüz mü? Hayatımızın her alanına girmiş olan haberler, diziler, klipler, çeşitli videolar kimler eliyle hazır-

Hiç düşündünüz mü? Hayatımızın her alanına girmiş olan haberler, diziler, klipler, çeşitli videolar kimler eliyle hazırlanır? Kanallarda gösterilecek programların yayınlanıp yayınlanmayacağına kim karar verir?

lanır? Kanallarda gösterilecek programların yayınlanıp yayınlanmayacağına kim karar verir?

Bugün insanları etkisi altına alan medya; inşaat, madencilik, otomotiv, enerji, turizm, finans gibi sektörlerde işçileri iliklerine kadar sömüren holdinglerin, patronların elindedir. Bu nedenle, televizyonlarda ne izleyeceğimizi, gazetelerde ne okuyacağımızı patronlar belirliyorlar. *Bir aslanla bir zebraın çıkarları ne kadar ortaksa, bir işçi ile bir patronun çıkarları da o kadar ortaktır.*

Televizyonlarda ne işçilerin yaşadığı sıkıntılar, acılar ne de haksızlığa karşı verdikleri mücadeleler gösteriliyor. İş kazalarının yaygınlaşması, işçilerin yoksullukla, kredi kartı borçlarıyla, ev kiralalarıyla nasıl boğuştuğu anlatılmıyor. Bu sorunların çözümü için işçilerin sendikası, güvenceli işlerde ve daha kısa iş saatleriyle çalışması gerektiği işlenmiyor. Bunun yerine patronların yatırım yapmak ve iş sahası açmak için nasıl çırpındığı, ne fedakârlıklar yaptığı, devletin onlara teşvik vermesi, yardım etmesi gerektiği anlatılıyor.

İşçiler haksızlıklara karşı mücadele etme yolunu seçtiklerinde seslerini duyurmak için çırpınıyorlar. *Sermaye medyası işçilerin sesini duymuyor, bu mücadeleyi ekranlara taşımıyor.* Kısacık birkaç saniye diliminde gösterilen haberler hak arayan işçileri karalıyor, izleyicilerin nezdinde haksız duruma düşürüyor. Sonuçta toplumun neyi nasıl düşünceğine, gündemin ne olacağına biz değil, medyayı elinde tutan patronlar karar veriyorlar. Meselâ hükümetle ittifak kuran kesimleri medya öve öve göklere çıkartıyor, ama ittifak bozulduğu zaman medya yaygarayı kopartıyor; işte teröristler!

Son dönemde işçi ve emekçilerin, ezilenlerin sorunlarına değinen az sayıdaki televizyon da kapatıldı. Peki neden? Çünkü **medyanın amacı** yalanlarla gözlerimizi kör etmek ve kapitalist sistemin pisliklerini görmemizi engellemektir. Bu nedenle, gerçekleri gösteren, işçi emekçilerin, ezilenlerin yanında olan, hükümetin politikalarını eleştiren televizyon kanallarını, gazeteleri de kapatıyorlar.

Bilmeliyiz ki sermaye medyasından pompalanan düşünce ve duyguların amacı bizleri aldatarak kontrol altına almaktır. Medya, bizi kendi hayatımızın gerçeklerinden uzaklaştırıyor. Tüm zenginliği üreten işçiler olarak, ege-menlerin yalanlarına kanmamalıyız. Patronların çıkarlarına değil, **kendi sınıfımızın çıkarlarına hizmet eden işçi basını**ni takip etmeli, sınıf kardeşlerimizle omuz omuza dayanışmayı ve mücadeleyi büyütmeliyiz. ■

Sermaye medyasından pompalanan düşünce ve duyguların amacı bizleri aldatarak kontrol altına almaktır. Medya, bizi kendi hayatımızın gerçeklerinden uzaklaştırıyor. Tüm zenginliği üreten işçiler olarak, ege-menlerin yalanlarına kanmamalıyız.

İnatla İsteyelim; Ekmek de Gül de!

Bizim de bir parçası olduğumuz dünya işçi sınıfı, patronlar sınıfının sömürüsüne karşı çetin mücadeleler vermiştir. Bu çetin mücadeleler, şiirlere, şarkılara yansımış, filmlere konu olmuştur. Emekçi sınıfın kadınları için yazılan şiirlerden biri vardır ki bütün dünyada mücadeleciler kadın ve erkek işçilere ilham vermiş, dilden dile yayılmıştır. 1908 yılında Amerika'da yürüyüşe geçen 15 bin kadın işçi, "ekmek istiyoruz, gül de" diye haykırıyordu. Sadece karınlarının değil ruhlarının da doymasını istiyorlardı. Yaşamak, öğrenmek, gelişmek, dinlenmek, mutlu olmak için zaman istiyorlardı. Saygı istiyorlardı, özgürlük istiyorlardı. James Oppenheimer bu slogandaki derin özleminden, kadın işçilerin mücadelesinden öyle etkilendi ki Ekmek ve Güller şiirini yazdı.

*Yürürken biz, yürürken günün güzelliğinde,
Karanlık mutfaklara, gri fabrika kuytularına,
Dokunur apansız çıkan güneşin tüm parlaklığı,
Ve duyar insanlar bizim şarkımızı: Ekmek ve Güller!
Ekmek ve Güller!*

Emekçi kadınlar, sabahın kör karanlığından başlar çalışmaya, akşamın geç saatlerine kadar durmak bilmez. Dışarıda hayat akıp giderken tüm canlılığıyla, kimi fabrikalarda, işyerlerinde; kimi evlerinin dört duvarı arasında hayatı yakalamaya çalışır. Bir an durup; "bu hayatı yaşamamanın daha başka bir biçimi olamaz mı?" diye düşünecek vakti bile olmaz. Ama yine de bu soruları soranlar çıkar. Ve o zaman kadınların "ekmek ve gül şarkısı" gerçekten duyulur.

Geçmişte emekçi kadınlar yaşamlarını değiştirmenin yolunu aramaya başladıklarında, hayatın bütün güzelliğini ruhlarında hissetmişler ve coşkuyla haykırmışlar, her yönüyle yaşanabilir bir hayat istediklerini. Şiirin yazılmasından üç yıl sonra "ekmek istiyoruz, gül de!" sloganı

yine kadın işçilerin öncülük ettiği Lawrence grevine adını verdi. Amerika'nın Lawrence kentinde kadın ve erkek işçiler daha düşük çalışma saatleri ve daha yüksek ücret için greve çıkmışlardı. Talepleri ve özlemleri yine aynıydı. Hem ekmek hem de gül diyerek çıktıkları grev başarıya ulaştı.

*Yürürken biz, yürürken, erkekler için de savaşırız,
Çünkü kadınların çocuklarıdır onlar, ve biz analık ederiz yine onlara.*

Yaşamlarımız doğumdan ölüme kan ter içinde geçmeyecek;

*Kalpler de ölür açlıktan bedenler gibi;
ekmek verin bize, ama verin gülleri de.*

Emekçi kadınlar hayatın bütün yükünü sırtlanır, acılarını sevdiğilerine belli etmemek için dimdik dururlar. Kapitalist sistemde yaşamak ve hayatta kalmak dahi büyük bir hünerken; emekçi sınıfın kadınları bu hayatı daha yaşanılır kılmak için, bütün baskı ve zorlukları göze alarak, kavgaya katılmışlar. Ekmek için, çocuklarına daha iyi bir gelecek için, daha fazla özgür zaman için, saygı görmek için mücadele etmişler. Ve bize gururla sahipleneceğimiz bir miras bırakmışlar. Yılmayan, korkmayan, geri adım atmayan, paylaşan, kucaklayan ve daima cesaretle hakkını arayan emekçi kadın olmanın mirasını. Amerikalı tekstil işçileri, Türkiyeli tütün işçisi kadınlar, Zonguldaklı madenci eşleri ve daha yüz binlercesi...

Yürürken biz, yürürken, sayısız ölü kadın da yürür bizimle

*Ve bizim şarkımızda duyulur yaşlı çığlıkları ekmek için.
Küçük hünerleri, sevgiyi ve güzelliği bildirdi onların kahırlı ruhları.*

Evet kavgamız ekmek için, ama güller için de.

Yaşamı değiştirmek için mücadeleye katılan kadınlar, erkek egemen toplumun bastıracağı öncü ruhu dışarı çıkarırlar. Böylelikle gelişen benlikleriyle etraflarını da daha fazla etkilerler. Susturulmuş, sindirilmiş emekçi kadınlar grev ve direniş meydanlarında öfkeyle ve hınçla haykırırlar, haykırdıkça özgürleşirler, özgürleştikçe daha fazlasını hak ettiklerini anlarlar.

*Yürürken biz, yürürken, daha güzel günleri getiririz,
Kadınların yükselişi insan soyunun yükselişi demektir.
Köle gibi çalışma ve aylaklık yok, on kişinin çalışıp bir kişinin yattığı,*

*Paylaşalım yaşamın görkemini: Ekmek ve güller,
ekmek ve güller. ■*

Grev ve Direnişlerden

Asil Çelik'te grev kararı asıldı

Bursa Orhangazi'deki Asil Çelik fabrikasında, Birleşik Metal-İş Sendikası ile fabrika yönetimi arasında gerçekleşen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin tıkanması üzerine, Kasım ayında arabulucu süreci başlamıştı. Arabulucu sürecinden sonuç çıkmaması üzerine, 16 Aralıkta fabrikaya grev kararı asıldı. Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu'nun katılımıyla grev kararı fabrikaya asıldı. Sendika Genel Yönetim Kurulu adına yapılan basın açıklamasında, patronun yüzde 2,69 oranına denk gelen 6 aylık enflasyon oranında ücret zammı teklif ettiği ve bunun da ikramiye dâhil 50 liraya karşılık geldiği ifade edildi. Enflasyon rakamlarının gerçek enflasyonla bir ilgisi olmadığı hatırlatılan açıklamada, resmi enflasyon rakamlarına göre yapılacak zammın kabul edilemeyeceği belirtildi.

Sendikanın teklifi ise şöyle ifade edildi: İşyerinde aynı işi yapan, aynı grupta olan ve aynı yıl işe girmiş işçilerin ücretlerinin aynı olması ve işyerindeki ücret adaletsizliğinin giderilmesi. Kâğıt üzerinde kalmış rakamlardaki sosyal hakların bir ölçüde iyileştirilmesi.

Patronu, işçilerin taleplerini kabul etmeye çağırarak açıklamada, Asil Çelik işçisinin mücadelesini her koşulda sürdüreceği ve grev için hazırlık yapıldığı ifade edildi.

Bekaert'te grev

Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Bekaert'te, sendikayla fabrika yönetimi arasında 6 ay devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine, işçiler 8 Aralıkta greve çıktılar. Yaklaşık 400 işçinin çalıştığı fabrikada, işçilerin yüzde 20 zam taleplerine karşılık patron yüzde 11 zam teklif ediyordu. Grev sabahı işçilerin fabrikada çay içtikleri ve tuvalete gittikleri alanların kilitlerinin değiştirildiği, bir gün önce bankaya yatması gereken ücretlerin ise yatırılmadığı görüldü. Fabrika önünde greve dair açıklama yapan Birleşik Metal-İş Ge-

nel Başkanı Adnan Serdaroğlu, 6 aydır işçilerin taleplerini ve sorunlarını dile getirdiklerini, ancak grev aşamasına geldiklerini söyledi. Hak aramaya çıkan işçilerin karşısına çeşitli baskılar çıktığını ifade eden Serdardoğlu, darbe girişimini işçiler yapmışçasına OHAL gerekçesiyle işçilerin işten çıkarıldığına, direnişe engel olunduğuna, etkinliklerin kaymakamlık tarafından engellendiğine dikkat çekti.

Günsan işçilerinin direnişi devam ediyor

Schneider'a bağlı Günsan fabrikasında 7 işçinin işe geri dönmek için başlattıkları direniş, 1 ayı geride bıraktı. Çalışma koşullarını düzeltmek isteyen işçiler Birleşik Metal-İş'te örgütlenmiş ve işten atılmışlardı. Çalışan işçiler, fazla mesaiye kalmayarak tepki gösteriyorlar. İstanbul Sancaktepe'de üretim yapan fabrikada, patronun sendikasıyla dayatmasına ve işten çıkarmalara karşı 14 Kasım'da işçiler işyerini terk etmemiş, sendika yönetiminin patronla görüşmesi sonrasında yeniden işbaşı yapmışlardı. Patron sendikayı tanıdığı halde işçileri geri almadı. Daha sonra ise sendikanın yetkisine itiraz etti. Atılan işçiler işe dönünceye dek mücadeleye devam edeceklerini ifade ediyorlar.

Mefar İlaç'ta işten çıkarmalar protesto edildi

İstanbul Pendik'te üretim yapan Mefar İlaç fabrikasında, Petrol-İş Sendikasına üye oldukları için 25 işçi işten çıkarıldı. 70 işçi de sendikadan istifa ettirildi. İşten çıkarmaları ve baskıları protesto etmek için 14 Aralıkta fabrika önünde basın açıklaması gerçekleştirildi. Basın açıklamasını gerçekleştiren Petrol-İş Genel Yönetim Sekreteri Ahmet Karaca, işçilerin anayasal hakkının engellenmemesi ve atılan işçilerin geri alınması için patrona çağrıda bulundu.

Samsun'da OHAL protesto edildi

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'nun (KESK) OHAL'in sona erdirilmesi talebiyle Türkiye'nin birçok kentinde yapacağını duyurduğu mitinglerin yasaklanmasını protesto etmek için 10 Aralıkta Samsun'da basın açıklaması gerçekleştirildi. Çorum, Amasya, Sinop ve Giresun'dan KESK üyeleri de eyleme katılarak destek verdiler. Eylemde konuşan KESK Samsun Dönem Sözcüsü Müşfik Erdoğan, valiliğin miting talebini keyfi bir şekilde reddettiğini; AKP hükümetinin haksız ve hukuksuz bir şekilde, 'FETÖ ile mücadele' adı altında laiklik, özgürlük, insanca yaşam, barış isteyen devrimci demokrat kesimleri hedef aldığını belirtti. KESK Genel Sekreteri Hasan

Toprak ise "Toplum, eğitimde ve yaşamın her alanında gerileşmenin sancılarını yaşamaya başladı. Hükümet hep kötü işler yaptı bu güne kadar. KESK iyi işler yaptı. Bu nedenle onlar kaybedecek, biz kazanacağız Biz döneceğiz onlar gidecek. Bütün arkadaşlar işlerine dönene kadar dayanışmayı, mücadelemizi sürdüreceğiz" dedi. ■

İşsizlik Rekor Kırarak Tırmanıyor!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Eylül ayına ait işsizlik oranlarını açıkladı. TÜİK'in dar tanımlı işsizlik rakamlarını esas alarak hazırladığı rapora göre, 2016 yılı Eylül döneminde işsizlik oranı yüzde 11,3 olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı 1 puan arttı. 1 puanlık artış 420 bin kişiye karşılık geliyor. Toplam işsiz sayısı 3 milyon 523 bine ulaştı.

Geniş tanımlı işsizlik rakamlarını esas alan DİSK-AR'ın yayınladığı rapora göre ise, Eylül 2016'da işsiz sayısı 6 milyon 373 bine yükseldi. İşsizlik oranı ise yüzde 19,1 olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine göre işsiz sayısı 510 bin kişi arttı. DİSK-AR, iş bulma ümidini kaybeden işsiz sayısını 666 bin kişi olarak açıkladı. Kadın işsizliğindeki artışın sürdüğüne dikkat çekilen raporda, kadın işsizliğinin 2,2 puan artarak yüzde 15,5'e; 15-24 yaş arası genç işsizliğinin ise 1,4 puan artarak yüzde 19,9'a ulaştığı ifade edildi.

DİSK-AR, işsizlikteki artışın işsizlik sigortası başvurularına ve SGK verilerine de yansdığına dikkat çekti. 2009 yılında kriz sonrasında işsizlik sigortası için başvuru sayısı 42 bin iken, Ekim 2016'da 121 bini aştı. SGK verilerine göre, sigortalı işçi sayısındaki artış 2012 yılında yüzde 9,1 iken 2016'da yüzde 0,4 olarak gerçekleşti.

DİSK-AR, işsizliğin azaltılması ve istihdamda kalıcı ve güvenceli artış sağlanması için önerilerini şöyle sıraladı:

- "Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması" ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkeşe en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.
- Güvencesiz çalışma biçimlerine son verilmeli, tüm taşeron işçilere kadro verilmelidir. Kamu taşeron işçileri kamu işçisi olarak kadroya alınmalıdır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun "insana yararlı iş" yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- Kiralık işçilik yasası (6715) Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmelidir.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Toplum yararına çalışma programları kapsamında çalıştırılanlar daimi işçi statüsüne geçirilmelidir.
- İşbaşında eğitim adı altında çirak ve stajyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonunun amaç dışı kullanımına son verilmelidir
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğinin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır. ■

Tarih Neden Hep Kralları Yazar?

Dünyamızdan sayısız firavun, imparator, kral, şah ve padişah geçti. Tarih kitaplarında yiğit, gözüpek ve zalim krallardan, sultanlardan söz edilir. Sezar, Büyük İskender, Tutankamun, Frederik, Fatih ya da Napolyon Bonapart... Kitaplar onların büyüklüklerini anlatıp durur bize. Onların zaferlerinden, savaşlarından, sonsuz zenginliklerinden; onlar için yapılan görkemli yapılardan, ihtişamlı mezarlardan bahsedilir.

İşçi sınıfının sanatçısı olan, şiirlerini ve oyunlarını işçi sınıfına adayan Bertolt Brecht, bu duruma dizeleriyle isyan eder. "Okumuş Bir İşçi Soruyor" şiirinde düşünmeye, sorgulamaya çağırır dünya işçilerini. Dünyanın her neresinde olursa olsun, adı ister Sezar, ister Filip, ister Konstantin olsun o hükümdarlar değildir dünyayı döndüren. Tüm zenginlik ve ihtişam, üretenlerin ve ezilenlerin emeği üzerinde yükselir, can bulur.

Yedi kapılı Teb şehrini kuran kim?

Kitaplar yalnız kralların adını yazar.

Yoksa kayaları taşıyan krallar mı?

Bir de Babil varmış boyuna yıkılan,

Kim yapmış Babil'i her seferinde?

Yapı işçileri hangi evinde oturmuşlar

Altınlar içinde yüzen Lima'nın?

Ne oldular dersin duvarcılar

Çin Seddi bitince?

Yüce Roma'da zafer anıtı ne kadar çok!

Kimlerdir acaba bu anıtları dikenler?

Sezar kimleri yendi de kazandı bu zaferleri?

Savaşlarda krallar, altın üzengilerle süslenmiş cins atlarının üzerinde otururlar. Güçlü ve ihtişamlı görünürler. Cenk meydanlarında al kanlara belenenler, ölüp gidenler, krallara zafer kazandıranlar yoksul emekçilerden başkası değildir. Savaşlarda ezilenler, cepheye sürülenler, ölenler, öldürenler onlardır ama zafer, şan ve servet kralların, sultanların, imparatorların olur. Tarih kitapları sadece onları yazar. Brecht, sorduğu sorularla emeğine, alın terine el konulan ezilenlerin yok sayılmasına karşı çıkar tüm gücüyle. Ve yine sorar:

Yok muydu saraylardan başka oturacak yer

Dillere destan olmuş koca Bizans'ta?

Gün doğumundan gecenin kör karanlığına dek çalışan, alın teri dökenler devasa bir zenginliği üretirken, bir lokma ekmeğe muhtaçtırlar. Üretenler, var edenler asırlar boyunca hep ezilen sınıfın evlatları oldu. Bu zenginliğe el koyarlarsa bir avuç asalak. Bugün bu gerçek daha da ayan beyan ortada. Dünyanın %1'lik kesiminin serveti, geri kalan %99'luk kesimin servetine eşit! Bir de düzenin

Gün doğumundan gecenin kör karanlığına dek çalışan, alın teri dökenler devasa bir zenginliği üretirken, bir lokma ekmeğe muhtaçtırlar. Üretenler, var edenler asırlar boyunca hep ezilen sınıfın evlatları oldu. Bu zenginliğe el koyarlarsa bir avuç asalak.

efendileri, utanmadan kalkıp herkes eşit ve özgürdür diyorlar!

Tablo böyleyken, egemenlerin kirli hesapları ve hırsları hiç bitmiyor. Çalmaya çırpırmaya, yoksullaştırmaya, acı vermeye devam ediyorlar. Onların çıkarları ve hırsları uğruna sayısız savaş yaşandı, yaşanıyor. Savaş dünyanın her yerinde yoksullar için acı, gözyaşı, yıkım ve ölüm demektir. Egemenler içinse yağma, talan, iktidar ve para.

İspanyalı Filip ağladı derler

Batınca tek mil filosu.

Ondan başkası ağlamadı mı?

Yediyıl Savaşı'nı 2. Frederik kazanmış.

Yok muydu ondan başka kazanan?

Kitapların her sayfasında bir zafer yazılı.

Ama pişiren kim zafer aşını?

Her adımda fırt demiş fırlamış bir büyük adam.

Ama ödeyen kimler harcanan paraları?

İşte bir sürü olay sana

Ve bir sürü soru.

Egemenlerin tarihi, daima fırt diye fırlamış büyük adamları anlatıyor. Bugün de büyük adamların, kendini kurtarıcı olarak sunanların peşinden gitmemiz isteniyor. Bizi sürü kendilerini de çoban yerine koyanlar da var. İstiyorlar ki biz işçiler ve yoksullar daima büyük adamların peşinden koşalım, kendi gücümüzün farkına varmayalım. Oysa bizleri, kendilerini "kurtarıcı" olarak sunanlar kurtaramaz; onlar bizi bu şekilde aldatıp sömürüyorlar. Bizleri kurtaracak olan bizlerden başkası olamaz. Bunun yolu da biz işçilerin bir araya gelmesi, birleşmesi ve kardeşleşmesidir. Yalanlara aldanmadığımız ve tüm zenginliği var eden bir sınıf olduğumuzun farkına vardığımız gün, tarih kralların adını değil bizim toplumu dönüştürme öykümüzü yazacak! ■

Dünyadan İşçi Mücadeleleri

Büyüyen ekonomik kriz tüm dünyada hükümetleri ve patronları bir dizi “önlem” almaya itiyor. Ancak bu “önlemler” patronların sermayesini büyütme için işçileri daha fazla sömürmek; ücretleri, sosyal hakları, kamu kaynaklarını daha da kısmak; işten atma saldırılarına hız vermek anlamına geliyor. İşçi sınıfı çeşitli ülkelerde yürüttüğü mücadelelerle krizin faturasını ödemek istemediğini ortaya koyuyor.

Yunanistan

Yunanistan’da on binlerce işçi, uluslararası kredi kuruluşları tarafından yapılması planlanan yeni kesintilere karşı 9 Aralıkta genel greve gitti. Pek çok ana sektörde üretimi durduran işçiler, gösteriler düzenlediler. Bu gösterilere ayrı sendikalardan Atina’da 15 bin, Selanik’te 5 bin kişi katıldı. Milletvekilleri tarafından hafta sonunda onaylanması planlanan kesintilere karşı gerçekleştirilen 24 saatlik greve kamu görevlileri, banka, ticaret gemisi çalışanları, demiryolu işçileri ve devlet hastanelerinde çalışan doktorlar katıldılar.

8 Aralıkta açıklanan verilere göre Yunanistan’da işsizler ordusuna bu yıl 60 bin 500 kişi daha eklendi, işsizlik %23 gibi çok yüksek bir orana ulaştı. Sendikalar ise gerçek oranın açıklanan rakamlardan çok daha yüksek olduğunu belirtti.

Otomobil, sabit telefon hizmeti, ücretli TV, yakıt, tütün, kahve ve alkol gibi birçok kaleme alınan vergiler artırılarak yaklaşık 1 milyar avro (1,07 milyar dolar) tutarında yeni bir bütçe elde edilmesine ilişkin yasa 11 Aralık Pazar günü erken saatlerde parlamentoda onaylandı. Yaşam standartları işçi ve emekçiler açısından her geçen gün daha da kötüye giden Yunanistan’da, çalışanların ve emeklilerin maaşlarını içeren kamu harcamalarında gelecek yıl 5,7 milyar avro kesinti yapılacak.

Gelecek yıl yapılacak özelleştirmelerde, 1,2 milyar avrosu bölgesel havaalanlarının satışından olmak üzere toplam 2 milyar avro elde etmeyi planlayan hükümete karşı sendikaların öfkesi giderek büyüyor. Yunan hükümeti ise uluslararası kredi kurumları ile kol kola girerek, emekçilerin haklarına yönelik saldırıların üzerini ekonomik kriz, göçmenlik ve mülteci sorunlarıyla örtmeye çalışıyor. Gösterilere katılan sendika üyesi bir işçi, “bu kemer sıkma politikaları biz emekçilerin yaşam standartlarını her geçen gün daha da kötüleştiriyor” diyerek kemer sıkma politikalarının emekçiler açısından ne anlama geldiğini açık bir şekilde ifade ediyor. Yunanistan emekçileri uzun süredir krizin bedelini ödemek için mücadele veriyorlar.

İran

Buşehr Petrokimya Kompleksi’nde çalışan İranlı işçi-

ler, gerçekleştirdikleri eylemler sonucu Haziran ayından beri ödenmeyen ücretlerini aldılar. İşçiler 5 Aralıkta greve çıkmışlardı. Grevleri başarıyla sonuçlanan ve 11 Aralıkta ücretleri ödenen işçiler, tekrar işbaşı yaptılar.

Devletin taşeronu konumunda olan Buşehr şirketi, hiçbir sendikayı ve hakkı tanımıyor. Ancak işçiler, ciddi bir riski göze alarak greve çıktılar. İran’da sendikal yasak-

lar nedeniyle işçilerin yasal, bağımsız ve işyeri düzeyinde örgütlü olduğu bir sendika yok. Ancak her şeye rağmen işçiler, bağımsız sendikalar kurarak mücadelelerini sürdürüyorlar.

Sektörde çalışan işçiler, Türkiye’deki özel istihdam büroları benzeri işçi bulma firmaları aracılığıyla ve minimum düzeydeki haklarla işe alınıyorlar. İşe başlamadan önce ücret miktarı belirtilmiyor. İşçiler, 1 ay deneme süresi sonrasında ücretlerini öğreniyor ve alabiliyorlar. Petrol şirketleri, aracı firmaya ödeme yapsa da çoğu kez işçilerin maaşları aylarca ödenmiyor. İşçiler, mevcut koşullardan şikâyetçi olmaları veya itiraz etmeleri durumunda işten atılmakla tehdit ediliyorlar. İşçiler, çok sıcak ve zor koşullarda çalışmalarına rağmen 10 saatlik vardiyalar halinde çalıştırılıyorlar. 24 metrekare prefabriklerde 10 işçi bir

arada yatıp kalkmak zorunda bırakılıyor.

İşçiler, petrol ve gaz sektörünün İran için müthiş bir gelir kaynağı olduğunu ancak kendilerinin zaten çok düşük olan ücretlerinin aylarca ödenmediğini, kendileri ve ailelerinin korkunç sefalet koşullarında yaşadıklarını ifade ediyorlar. İşçiler, en temel haklardan dahi mahrum bırakılırken, Azaluyeh liman kentinde bulunan Buşehr gibi petrol şirketlerine özel ekonomik alanlar yaratılıyor. Bu alanlar, özellikle nükleer anlaşma sonrasında yabancı sermaye için de çekim merkezi haline getiriliyor. Yani patronlara kıyak teşvikler sağlanırken, işçiler açlık ve sefalet koşullarına itiliyor. İranlı işçilerin, bağımsız ve mücadeleci

sendikalarına kavuşmaları hayati önem taşımaktadır.

Arjantin

Arjantin'de kamu ve ağır sanayi sektörlerinde başlayan işten çıkarma dalgası büyüyor. Çamaşır makinesi üreticisi Alladio firması, 2 fabrikasını kapatarak toplam 1500 işçiyi işten çıkardı. Ayrıca döküm fabrikası Tandil'de de en az 130 işçi işten çıkarıldı.

Arjantin'de başlayan bu işten çıkarma dalgasına karşı çeşitli grevler ve gösteriler düzenleniyor. Arjantin'in 3 ana sendika federasyonu, Başkan Mauricio Macri ile anlaşarak grevleri sona erdirmeye çalışsa da, işçiler çeşitli protesto gösterileri düzenlemeye devam ediyorlar.

Ayrıca Arjantinli metro çalışanları arkadaşlarının ölümlü üzerine iş bıraktılar. Buenos Aires'e hizmet veren ye-

raltı banliyö demiryolu bakım çalışanı Matías Kruger'in iş cinayetine kurban gitmesinden sonra 7 Aralıkta 24 saatlik iş durduruldu. 24 yaşındaki işçi klima onarımı yaparken 1500 volta kapılarak can vermişti.

“Subte” (yeraltı olarak bilinen Buenos Aires raylı sistemi), 1994 yılında özelleştirilmiş ve hükümete yakın kapitalistlere peşkeş çekilmişti. Elektrik bakım ve onarımında çalışan işçiler, tutarlı bir sözleşme olmamasından şikâyetçi. Subte ve Premetro İşçileri Sendikaları yetkilisi, gazetecilere verdiği demeçte, “bu cinayet, sekiz yıldan kısa bir süre içinde beşinci ölüm” dedi. İş kazalarında işçilerin sorumluluğu olmadığını belirten yetkili, sorumlunun yönetim olduğunu ifade etti. Buenos Airesli ulaşım işçileri iş cinayetlerini durdurmak için mücadeleye devam edeceklerini vurguluyorlar.

Brezilya

Latin Amerika'nın en büyük ekonomisi Brezilya, derin bir krizle sarsılıyor. Enflasyon ve işsizlik oranları %10'un üzerinde seyrediyor. Hükümet krizi atlamanın yolunu işçi ve emekçileri daha fazla sömürmekte arıyor.

Ağustosta 2016 yaz olimpiyatlarına ev sahipliği yapan Rio de Janeiro'nun yasama meclisi, 6 Kasım'da “mali uyum önlemlerini” tartışmaya açtı. Mali kriz içinde olduğunu açıklayan yerel hükümet, bu “önlemler” çerçevesinde kamu çalışanlarının ücretlerini ödemeyi erteliyor. Ücretlerde ve sosyal haklarda kesinti yapmayı planlıyor.

16 Kasım'daki gösterilerde bu saldırıyı protesto etmek isteyen işçilere polis saldırdı. “Önlem”lerin kemer sıkma politikalarından başka bir şey olmadığını dile getiren göstericiler, Rio de Janeiro'nun yasama meclisi merkezi önünde toplandılar. Polis kalabalığı biber gazı ve plastik mermi kullanarak dağıtmaya çalıştı. İşçi kitleleri, haklarına dönük saldırıları kabul etmeyeceklerini ifade ediyorlar.

Güney Kore işçileri başardı

Güney Kore parlamentosu Devlet Başkanı Park Guenhye'yi (Park Gun he) devlet başkanlığından azletti. Böylece haftalardır meydanları dolduran işçi-emekçiler hedeflerine ulaşmış oldular.

Güney Kore'de işçiler, hükümetin işçi sınıfının haklarına saldırmasına karşı kararlı bir mücadele yürütüyorlar. Hükümet ise, mücadeleci işçilerin birleştiği KCTU konfederasyonunu baskı altına alarak direnişi ezmeye çalışıyor. Hükümet, KCTU başkanını tutuklayarak cezaevine attı, ama işçilerin mücadelesinin önüne geçemedi. Tam da o günlerde devlet başkanı Park'ın yaptığı yolsuzluklar patladı ve işçi-emekçi halk sokaklara döküldü. İşçi haklarına dönük saldırılar ile yolsuzluklara karşı mücadele birleşti. Sokaklara inen öfke sel olup aktı. Ve hükümet milyonların iradesi ve protestosuna dayanamayıp istifa edeceğini açıkladı. Ancak Park verdiği sözde durmayınca yüz binlerce işçi-emekçi meydanları doldurmaya devam etti. Bunun üzerine parlamento, toplumdaki gelen baskıya dayanamayarak Park'ı devlet başkanlığından azletti. ■

Bakma, Görme, Anlama, Yalnızlaş!

■ Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nden bir kadın metal işçisi

Yunan mitolojisinde güzelliğiyle dillere destan Medusa, üç kız kardeşten ölümlü olandır. Medusa'ya sonsuz bir güzellik bahşedilirken, diğer kız kardeşlerine sonsuz hayat bahşedilmiştir. Lakin güzelliği Medusa'nın başını sürekli belaya sokmuştur. O kadar güzeldir ki Medusa tanrıçaları bile kıskandırır. Zeus'un kızı Athena da bu kıskançlıktan nasibini alır. Medusa'ya lanetli bir büyü yaparak onu bir canavara dönüştürür. Artık güzeller güzeli Medusa saçları yılanlardan, gözleri karşısındakini taş çeviren bir canavardan ibarettir. Herkes ondan korkar, kimse onunla göz göze gelmek istemez. Artık lanetli bir yaratıktır Medusa.

Medusa'nın laneti her ne kadar mitolojik görünse de, günümüzdeki bir gerçeği hatırlatıyor bana. Sanki herkesin karşısında bir Medusa varmış gibi, korkuyoruz karşımızdakinin gözlerinin içine bakmaya. Belli komutların dışına çıkmaktan aciz birer makineye dönüştürülmek isteniyoruz. Bu nedenle birbirimize çok görüyoruz bir merhabayı, sıcacık bir gülümsemeyi. "İnsan sosyal bir varlıktır" değil mi? Dünyanın en doğal eylemidir karşısındakinin gözlerinin içine bakarak konuşmak, bir tebessüm etmek. Bu kişi ister karşı komşumuz olsun, ister fabrikada yanı başımızdaki tezgâhta çalışan arkadaşımız, ister sokaktaki herhangi bir işçi kardeşimiz hiç fark etmez.

Durakta servis beklerken, serviste işe giderken, tezgâhta yan yana çalışırken birbirimizin gözlerinin içine bakmıyoruz. Genellikle telefona bakmaya, kulaklığı takıp, kendimizi kendimize bırakmaya çalışıyoruz. Fabrikadayken üretim sayılarını yetiştirmek için gözümüz, elimizdeki parçadan başka bir şey görmüyor. Aynı çatı altında yaşadığımız ailemizi görmüyoruz. Dikkatimiz ya televizyondaki bir dizide, ya da başka bir programda oluyor. Birbirimizle konuşurken bile gözlerimiz çevremizdeki

başka şeylere odaklanıyor. Hâlbuki karşısındakinin gözlerinin ta içine baktığında anlarsın samimiyetini, ne demek istediğini. "İnsanın gözleri öyle kelimelerle konuşur ki, dil onları telaffuz edemez" bazen. Mesela bir derdi olan insan, hüzünlü, buğulu gözlerle dalar gider uzaklara. Onu uzaklardan çekip çıkarmak, içini rahatlatmak, yalnız olmadığını hissettirmek için görmen gerekir yanı başındakini. Sevdiğinde gözlerinin içi güler, korktuğunda endişeden göz bebekleri büyür insanın. Karşısındakinin doğru söylediğini gözlerindeki keskinlikten, yalan söylediğini gözlerini kaçırmasından anlarsın. Kısacası göz göze gelerek başlattığımız iletişim, sözcüklere dökülür ve başlarız birbirimizi anlamaya.

Biz işçilerin birbirini anlamaya ne kadar da ihtiyacı var değil mi? Bizler aynı yaşamlara, aynı umutlara sahip insanlarız. Sevinçlerimiz de ortak, kederlerimiz de. Varsın farklı olsun dilimiz, şivemiz ne çıkar. Emeğiyle, alın teriyle dimdik ayakta duran insanlar değil miyiz? Bizim ayrı gayrılığımızdan çıkarı olanlar, patronlar ve iktidar sahipleri değil mi? İşçiler ne kadar dağınık ve örgütsüz olurlarsa o kadar kolay lokma olmazlar mı patronlara? **İşçinin işçiden başka dostu yoktur.** Hasan abi oğlunu evlendirir, çalıştığı fabrikanın işçileri halay başını çeker. Veli abi o ay biraz paraya sıkışır, imdadına yine kendisi gibi işçi olan bir kardeşi yetişir. Bir grev, direniş olur, başka fabrikalardan işçiler gelirler desteğe. Orası öyle de güzel bir şenlik yeri olur ki hani, sormayın. Çünkü kardeşlikle, dayanışmayla, hayatın her alanında omuz omuza durmasını bilen işçiler, gözlerini bir an olsun ayırmazlar birbirlerinden. Birbirlerini anlamaya çalışırlar, sadece bakmazlar, görürler. Bakan ama görmeyen, dikkatini birbirine değil başka şeylere veren işçiler, birbirlerinden ayrı düşerler. Medusa'nın lanetli gözlerinden kaçarcasına, kaçırırlar gözlerini birbirlerinden. Karşısındakine, yanı başındakine güvenmezler. Yani demem o ki kardeşler, bizim birbirimizden ayrılmamız yok. Umudumuz da ortak, davamız da. Birbirimize güvenelim, ne istediğini bilen gözlerle bakalım gözlerimizin ta içine. İçimizde biriken öfkeyi, gözlerimizde biriken laneti patronlar sınıfına çevirelim. ■

Payımıza Düşen Yaşam

■ Pendik'ten bir işçi

Her geçen gün zenginlerle yoksullar arasındaki uçurum derinleşiyor. Zenginler servetlerini arttırdıkça yoksullar yani işçi ve emekçiler daha çok yoksullaşıyorlar. Hayat pahalılığı artarken işçilerin alım gücü azalıyor. Bu durumu gizlemek için her türlü oyuna başvuruluyor. Mesela TÜİK 2016 enflasyon oranını %7 olarak açıkladı. Ama %7'lik enflasyon aldatmaca ile yapılan bir hesapmanın sonucudur. Üstelik **enflasyon oranı ne kadar düşük gösterilirse işçi ücretlerine yapılan zamlar da o kadar düşük oluyor**. Hükümet işçilere alım size enflasyon oranında zam yapıyorum diyor. Ücretleri bas-kılıyor.

Enflasyon oranı hesaplanırken gıda, ulaşım ve konut gibi işçi sınıfı için en önemli harcama kalemleri hesaplamalarda düşük gösterilerek ya da hiç gösterilmeyerek enflasyon rakamı düşürülmüş oluyor. Temel ihtiyaçların enflasyondaki payı düşük tutulurken, fiyatları daha az değişen fakat çoğumuzun belki de hiç kullanmadığı bazı ürünler hesaba katılarak enflasyon oranını düşürüyorlar.

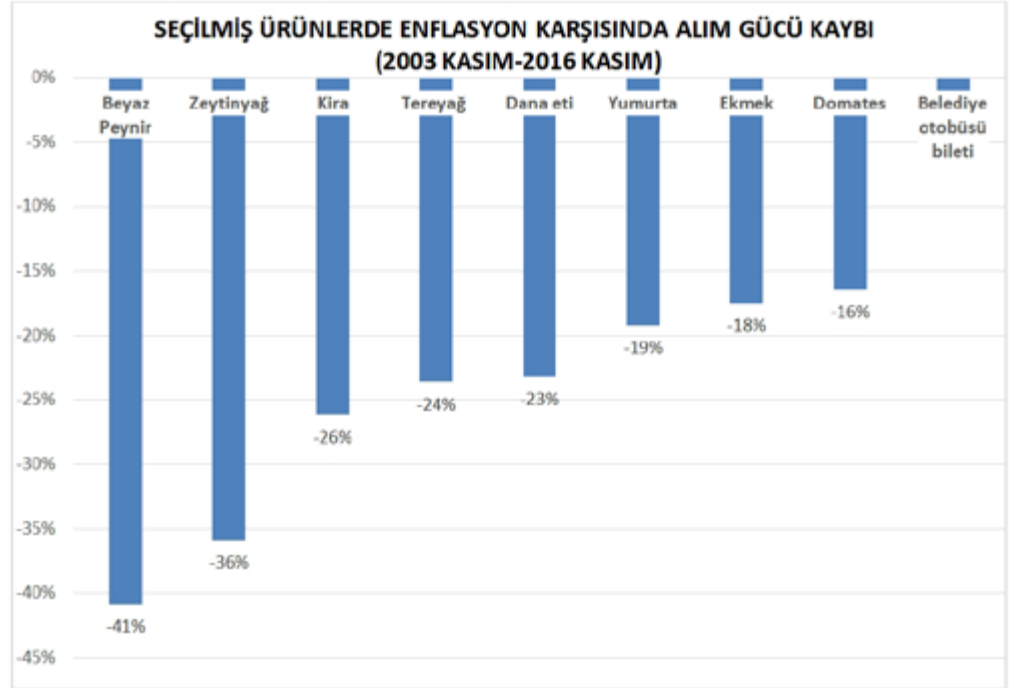
Birleşik Metal-İş Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) Kasım ayında bir rapor hazırladı. BİSAM, TÜİK Madde Fiyatları istatistikleri üzerinden son 13 yıldaki fiyat hareketlerini inceledi. Buna göre teknolojik ürünlerde alım gücü artarken, barınma, beslenme gibi temel harcama kalemlerinde alım gücü enflasyon karşısında önemli oranda azaldı. Seçili ürünler bazında en ciddi kayıplar yüzde 41 ile beyaz peynir, yüzde 36

ile zeytinyağı, yüzde 26 ile kiralar, yüzde 23 ile dana eti, yüzde 19 ile yumurta, yüzde 18 ile ekmek, yüzde 16 ile domateste yaşandı. Raporda görüldüğü üzere işçi sınıfının en temel besin kaynağı olan gıda maddelerinde alım gücü düşüyor. Yıllık enflasyon ekmekte yüzde 10,1, kirada yüzde 10,24, belediye otobüs ücretinde yüzde 10,48, koyun etinde yüzde 13,8 oldu.

Aynı raporda Kasım 2003 - Kasım 2016 dönemlerine göre gizli yoksullaşma oranları da yer alıyor. Gizli yoksullaşma genel enflasyon rakamları ile farklı grupların enflasyonlarının arasındaki farktan kaynaklanan ve kayıtlara yansımayan yoksullaşma düzeyini ortaya koyuyor. Buna göre son 13 yıllık dönemde gizli yoksullaşmayı en yoğun olarak yaşayanlar, işteki duruma göre yüzde 10,72 ile "Yevmiyeliler", mesleğe göre yüzde 9,42 ile "nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar", temel gelir kaynağına göre yüzde 10,24 ile "diğer transferlerle geçinenler", gelir

gruplarına göre yüzde 9,27 ile "en yoksul yüzde 20'lik gelir grubunda yer alanlar oldu.

AKP hükümeti asgari ücreti 1300 liraya (gerçekte 1177 lira) çıkarmakla övünüp duruyor. Ama BİSAM'ın raporunda da görüldüğü üzere, 2003 yılından bu yana işçi sınıfı günden güne yoksullaşıyor. Fakat rakamlar üzerinde yapılan bu oynamalar nedeniyle işçi sınıfının gerçekte aldığı ücretlerin enflasyon karşısında nasıl da eridiği ve elde avuçta ay sonuna bir şey kalmadığı gerçeği gizleniyor. İşçi sınıfı en temel besin maddelerine ve konut ihtiyacına asgari düzeyde ulaşamazken patronlar sınıfı ise lüksünden ödün vermiyor. Hiç duydunuz mu BMW, Jeep veya daha lüks araçlar için patronlar sınıfının alım gücünün düştüğünü? Hayır duymadık. Biz peynir bile alamazken onlar en lüks araçları, villaları, yatları peynir ekmek gibi alıyorlar. 62 süper zengininin toplam serveti dünya nüfusunun yarısını oluşturan en fakir 3,5 milyar insanın servetinden daha

fazla. Yani zenginler ile yoksullar arasındaki uçurum bu kadar artmış durumda ve artmaya da devam ediyor. Bir tarafta alabildiğine bolluk birikirken bir avuç insanın elinde, diğer tarafta ise yoksulluk ve sefalet koşulları gittikçe derinleşiyor.

Yaşanan savaş ve kriz ile birlikte gıda, ulaşım ve konut fiyatları günden güne artıyor. **Savaş ve kriz işçi sınıfı için daha fazla yoksulluk, ölüm ve işsizlik demerken, patronlar sınıfı için ise daha fazla kâr ve yeni pazar alanları anlamına geliyor**. Bu düzen günden güne çürüyor ve çürüdükçe işçi sınıfına yoksulluk ve ölümden başka bir gelecek sunmuyor. Gelecek kaygısı yaşamadan, yoksulluğun olmadığı ve herkesin güzel, eşit ve bolluk içinde sabahlara uyandığı bir düzen mümkün. Evet, bu ne bir rüya ne de bir hayal. Bu tarihsel bir gerçeklik ve işçi sınıfı böyle sabahlara uyandığı günleri var etmek için bir gün mutlaka bu düzeni yıkacak. ■

“Başarabiliriz!”

■ Bir grup kadın metal işçisi

Bir grup kadın işçi olarak bir araya gelip Ekmek ve Güller filmini izledik. Film ABD’de göçmen temizlik işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının zorluğunu ve bu ağır koşulları değiştirme mücadelelerini konu ediyor. Düşük ücretler ve sefalet, kaçak, güvencesiz ve sigortasız çalışma koşulları, baskı ve aşağılanma içinde tam bir yaşam savaşı veriliyor. Tek tek işçiler, müdürleri Perez’in baskısına, hakaretlerine, zulmüne maruz kalıyor. Tek tek sinik ve korkak olan işçiler, birlik olduklarında ise haklarının farkına varmaya ve ses çıkarmaya başlıyorlar.

Filmi izlediğimizde Türkiyeli işçiler olarak kendi çalışma ve yaşam koşullarımızla özdeşlik kurduk, sanki bizi anlatıyordu. Nasıl ki orada patronun bir sopası durumunda olan temizlik şirketinin müdürü Perez varsa, burada da “hadi, hadi” diye çalışma temposunu artırmak için üzerimizde baskı kuran Süleymanlar, Osmanlar var. Nerede olursak olalım biz işçilerin yaşamında aslında değişen pek bir şey yok.

Film, “başarabiliriz” sloganıyla sendikal mücadeleye girişen göçmen temizlik işçilerinin, ücret artışı, sağlık sigortası, haftalık izin hakkı, yasal çalışma belgesi gibi pek çok hak kazanımıyla son buluyor.

Bizler “başarabiliriz” inancıyla kararlı bir şekilde birlik olup hak aradığımızda pek çok sorunumuzu çözebileceğimizi biliyoruz. Yeter ki sorunlar karşısında ortak hareket edebilelim. Yakın zamanda çalıştığımız fabrikada kadın işçiler olarak çay molası sorunu karşısında ortak

tutum aldık ve mola hakkımızı kazandık. Biz bant usulü ve saniyelerle yarışır bir şekilde sabahtan akşama kadar ayakta çalışıyoruz. Öğle yemeğinden sonra çay molamız yoktu. Moladan sonra neredeyse altı saat kesintisiz ayakta çalışmak zorundaydık. Üyesi olduğumuz Türk Metal sendikasının temsilcilerine sürekli olarak çay saati isteğimizi belirtiyorduk. Onlar da her seferinde “tamam, çalışma saatlerini ayarlayacağız” deyip geçiştiriyorlardı. Biz yılmadan üç ay boyunca bu sorunumuzu dile getirdik, temsilciler üzerinde baskı oluşturduk. Temsilciler ya da şube yönetimi tarafından “bir sorununuz var mı,

ne istiyorsunuz?” dediklerinde çay molası sorunumuzu çözmeye odaklandığımız için her seferinde sadece bu sorunu dile getirmeye devam ettik. Molasız çalışma sorunu en çok da biz kadın işçileri etkiliyordu. Çünkü erkek işçi arkadaşlarımız, depo ve bakımhane gibi daha kolay dışarı çıkıp mola verebilecekleri bölümlerde çalışıyorlar. Biz kadınların ise tuvalet ihtiyacı için dahi banttan ayrılmaya şansı ancak yerimize başkasının bakmasıyla mümkün olabiliyor. Biz de kadın arkadaşlarla tuvalete gitme sürelerimizi uzatma kararı aldık. Hatta ikişerli, üçerli gitmeye başladık. Bir süre sonra yapılan görüşmeler sonucu 15 dakikalık çay molamızı kazandık. Ancak bunun karşılığında çıkış saatini 15 dakika uzatacaklarını söylediler. Bunu kabul etmediğimizi söyledik. Madem çıkış saati 15

**Bizler
“başarabiliriz”
inancıyla kararlı bir
şekilde birlik olup
hak aradığımızda
pek çok sorunumuzu
çözebileceğimizi
biliyoruz. Yeter ki
sorunlar karşısında
ortak hareket
edebilelim.**

dakika uzatılıyor, öyleyse yemek molasının da 30 dakikadan 45 dakikaya çıkartılmasını istedik. Ve talebimizi kabul ettirdik.

Bugün güvencesiz, taşeron çalışma almış başını gidiyor. Patronlar, işsizlik kırbacıyla yoğun tempoyla canımızı çıkartırcasına molasız çalıştırmak istiyorlar. Biz birlik olup sesimizi çıkartmazsak, bugün kendi kendimize şikâyetlenip durduğumuz koşullar daha da kötüye gidecek. Ama çay molası örneğinde yaşadığımız ve filmde izlediğimiz gibi işin düğüm noktası “birlikte başarabiliriz” inancıyla hareket etmekte. ■

Dev İnşaatlarda Taşeron Belası

■ Ankara'dan bir grup İSİG uzmanı işçi

Yap-İşlet-Devret modeliyle hayata geçirilen ve Türkiye'nin en büyük şehir hastanesi olacağı söylenen Bilkent Entegre Sağlık Kampüsü inşaatında asıl işveren olan DİA Holding'e bağlı yaklaşık 200'e yakın taşeron şirket bulunmaktadır. Ayrıca taşeron şirketlerin altında da alt taşeron şirket ve dayıbaşı ya da işçi çavuşu diyebileceğimiz işçi çalıştıran ustabaşılar var. Devasa şantiyede çalışan binlerce taşeron işçi taşeron belasının derinleştiği düşük ücret, ücretlerin geç ve eksik ödenmesi, iş kazaları ve iş cinayetleri, sağlıksız çalışma ortamı gibi sorunlarla boğuşuyorlar.

Bünyesinde yaklaşık 8 bin işçi çalıştıran ana firma ve taşeronlar, aylardır işçilerin ücretlerini ödemiyorlar. Parasını alamayan işçiler zaman zaman çeşitli eylemlerle tepkilerini ortaya koyuyorlar. Bu tepkiler sonucunda ödeme sözü alan işçiler eylemlerine son veriyor. Ancak sözünü tutmayan patronlar işçileri sürekli oyuyor. Taşeron şirket olan Yanmaks işçileri yaklaşık 3 aydır ücretlerini almıyordu. En son 24 Kasım Perşembe günü yaklaşık 500 Yanmaks işçisi çalışma sahalarından DİA Holding merkez ofisine yürüdü. İşçilerin eylemlerinin yaygınlaşmasından korkan DİA yetkilileri herhangi bir hareketlilikte müdahale etmesi için TOMA'larla polisleri çağırdı. TOMA'lar ve

işçiler dışarıda beklerken taşeron firma yetkilileri ile asıl işveren olan DİA Holding görüşme yaptı. Görüşme sonucunda ücretlerin yakın bir zamanda ödeneceği sözü verildi. İşçilerin bir kısmı çalışma alanına dönerek işbaşı yaparken diğer kısmı ise bir gün sonra işbaşı yaptı.

İnşaat şirketleriyle sıkı bir işbirliği içinde olan AKP hükümeti, yandaş medyanın da sonsuz desteğiyle, devasa inşaatları "Büyük Türkiye"nin kanıtı olarak gösteriyor. Bu şatafatın arkasında işçilerin boğuştuğu sorunları görmezlikten geliyor, yok sayıyor. Zaten hep sermayenin yanında yer alan polisi OHAL'i bahane ederek hak arayan işçilerin karşısına dikiyor, baskı ve yıldırma gücü olarak kullanıyor.

Bugün evine götüreceği bir parça ekmeğin derdine düşmüş işçiler, onu da kaybederim korkusuyla ve örgütsüzlüklerinin verdiği güvensizlik duygusuyla dişlerini sıkıyorlar. Ama bir gün elbet sabırları taşacak. İşte sermaye sınıfı bunu çok iyi bildiği için ve bundan çok korktuğu için işçilerin mücadelesini bastırmaya çalışıyor. Ama korkunun ecele faydası yoktur. Her karanlığın bir sonu var. Biz bugünkü karanlığın ardından gelecek aydınlığı birlikte çalıştığımız işçilerin gözlerinde, sözlerinde, duruşlarında görüyoruz. Bu aydınlık bugün belki çok derinde ama var ve bir gün mutlaka dışarı çıkacak! ■

Taşeron şirketlerin altında alt taşeron şirket ve dayıbaşı ya da işçi çavuşu diyebileceğimiz işçi çalıştıran ustabaşılar var. Devasa şantiyede çalışan binlerce taşeron işçi taşeron belasının derinleştiği düşük ücret, ücretlerin geç ve eksik ödenmesi, iş kazaları ve iş cinayetleri, sağlıksız çalışma ortamı gibi sorunlarla boğuşuyorlar.

İstanbul'un Cibali semtindeki fabrikada 1880'li yılların sonlarından 1994'e kadar kadın ve erkek işçiler tütün işler, sigara sararlar. Birlikte çalışır, birlikte mücadele eder, birlikte greve çıkarlar. Cibali'nin tütününü de meşhurdur işçisi de. Ve yaşam dolu kadın işçileri çilelidir.

Cibali

Cibali dendi mi
aklıma siz gelirsiniz, kadınlar,
kiminizin beş çocuğu,
kiminizin nar gibi yanakları var,
kiminiz kocasız kalmış,
kiminiz ihtiyar,
kiminiz daha körpe henüz.
Bana umulmadık,
eskimiş türküler düşündürür
siyah başörtüsü altında yüzünüz.

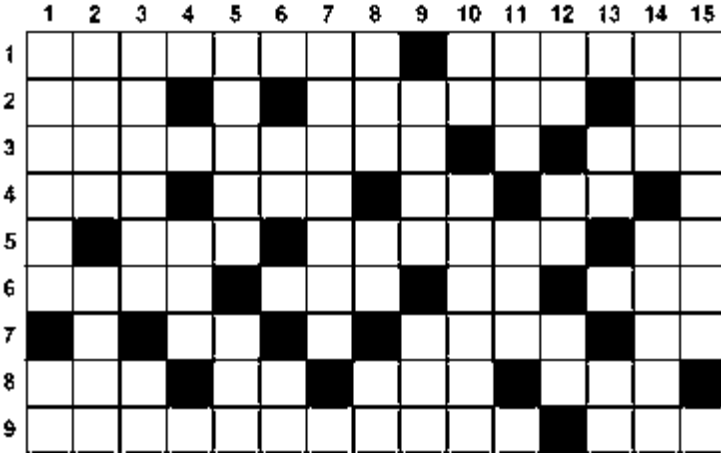
Parmaklarda tütün kokusu.
Tütün kokusu pazen entarilerde.
Biriniz ekmek alır fırından,
biriniz durmuş öksürüyor ilerde,
geçiyor bizim mahalleden biriniz.

Cibali dendi mi
aklıma siz gelirsiniz, kadınlar.
Çarpık ayakkabılarınız gelir
ve kahraman elleriniz.

A. KADİR

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. İşlendirme. Gezgin.
2. Eski dilde yılan. Risk. Bir nota.
3. Başkaldırı. Çabukluk.
4. Bir çeşit zambak. Verme, ödeme. Kuzu sesi. Bir tür cetvel.
5. Matem. Doğrultusu, yönü, uzunluğu belirli olan ve bir ok işaretiyle gösterilen doğru çizgi. Kilometrenin kısaltması.
6. Yemek, yiyecek. Futbolda topun rakip oyuncu tarafından kale çizgisinden dışarı çıkması. Kriptunun simgesi. Bir bağlaç.
7. Beyaz. Vücudun herhangi bir yerinde çıkabilen içi su dolu kesecik. Osmanlı'yı savaşa sürükleyen İttihat Terakki partisinin kısaltması.
8. Bostan. İktidar yanlısı haberleriyle bilinen Türkiye'nin resmi haber ajansı. Batarya. Davar ağıllı.

9. Bir ülkenin silahlı kuvvetlerini sefer durumuna getiren, ülkenin ekonomisini ve yönetimini savaş gereklerine uyacak biçime sokan hazırlık ve önlemlerin tümü. Perde ayaklı, uzun boyunlu, suda ve karada yaşayan, uçan, yabani veya evcil kuş.

Yukardan Aşağıya

1. Üretim. İskambilde biri.
2. Ayakkabının yumuşak olan üst bölümü. Çıban.
3. Türkiye'nin Avrupa kıtasındaki topraklarıyla, Bulgaristan ve Yunanistan'ın bir bölümünü kapsayan bölge. Bağışlama.
4. Fakat.
5. Saf. Bir yağış biçimi.
6. Satrançta L biçiminde hareket eden taş. Eski dilde su.
7. Arnavutluk halkından olan.
8. Hareketlere dayalı sözsüz oyun. Deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka. Praseodim elementinin simgesi.
9. Yapıştırıcı olarak kullanılan bir madde. Islandığı zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak.
10. Silisyumun simgesi. Müessir.
11. Kurnaz, açık göz. Üzerinde maden dövülen, çelik yüzeyli demir kütle.
12. Hayır anlamında kullanılan bir söz. Türkiye'nin plaka işareti. Kısaca takım.
13. Helyumun simgesi. Yayla atılan sivri çubuk.
14. Bal yapan böcek. İklimleme cihazı.
15. Yenilgi.

İşçilerin Sordukları/53

İçinden geçtiğimiz OHAL döneminde patronların ve hükümetin işçi haklarına dönük saldırıları artarak devam ediyor. OHAL gerekçe gösterilerek işçiler işten atıldılar, ücretleri ödenmedi, direniş ve basın açıklamaları yasaklandı, kamu görevlileri görevlerinden uzaklaştırıldılar. Tüm bunlara grev yasaklarının genişletilmesinin önünü açan OHAL kararı de eklendi.

Kararname neyi içeriyor, grev yasağının kapsamı nasıl genişletildi?

Çıkarılan 678 sayılı OHAL kararıyla hükümette toplu taşıma ve bankacılık sektörlerinde grevleri fiilen yasaklama hakkı tanındı. 2012 yılında yayınlanan 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 63. maddesi şu şekilde değiştirildi: “Karar verilmiş veya başlanmış olan kanuni bir grev veya lokavt; genel sağlığı veya milli güvenliği, büyükşehir belediyelerinin şehir içi toplu taşıma hizmetlerini, bankacılık hizmetlerinde ekonomik veya finansal istikrarı bozucu nitelikte ise, Bakanlar Kurulu bu uyuşmazlıkta grev ve lokavtı altmış gün süre ile erteleyebilir. Erteleme süresi, kararın yayımı tarihinde başlar.”

Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na göre can ve mal kurtarma işlerinde, cenaze ve tekfin işlerinde; su, elektrik, havagazı, kömür, tabii gaz ve petrol sondajı, üretimi, tasfiyesi ve dağıtım işlerinde, banka ve noterlik hizmetlerinde, kamu kuruluşlarınca yürütülen itfaiye, temizlik işleri ile şehir içi deniz, kara ve demiryolu ve diğer raylı toplu ulaştırma hizmetlerinde grev yapılamaz. Fakat bankacılık ve toplu taşımada grev yasakları 2014 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Hükümet OHAL'i fırsat bilerek bu maddeleri yeniden uygulamaya koydu. Zaten yasada birçok sektörde grev yasaklanmışken bir de “genel sağlığı veya milli güvenliği bozuyor, toplu taşımayı engelliyor, ekonomiyi etkiliyor” denilerek fiili olarak işçilerin neredeyse tüm sektörlerde grev yapmaları engellenmektedir.

Grev ve grev yasakları işçiler için ne anlama geliyor?

Grev, işçilerin haklarını alabilmek için toplu bir şekilde üretimi durdurmaları, üretimden gelen güçlerini kullanmaları demektir. İşçilerin en önemli hak arama yöntemlerinden biridir. Grev aynı zamanda işçiler için anayasal bir haktır ve Anayasanın 54. maddesinde yer almaktadır. İşçiler çalışma koşullarını değiştirmek için grev yapabildikleri gibi, hükümetin çıkarmak istediği saldırı yasalarına karşı da grev yapabilir ve anti-demokratik yasalara karşı çıkabilirler. Fakat hükümet, işçilerin bir araya gelip

haklarını aramaması için patronların isteği doğrultusunda birçok sektörde grevi yasaklıyor. Şimdiye kadar cam, maden, lastik, havacılık işçilerinin grevleri yasaklandı. Yasaklar “genel sağlığı veya milli güvenliği bozucu nitelikte olması” gerekçesiyle getirilmişti. Çıkarılan OHAL kararıyla birlikte bu yasaklar genişletilmiş oldu.

İşçilerin bir araya gelip haklarını aramaları ne hükümetin ne de patronların istediği bir şeydir. Grev yasakları işçilerin sesini bastırmak, tepkilerini dile getirmelerini engellemek için yapılmaktadır. İşten atmalara, işsizliğe, insanlık dışı çalışma koşullarına, anti-demokratik uygulamalara ve hak gasplarına karşı verilecek tepkiler grev yasaklarıyla daha baştan engellenmeye çalışılıyor. Egemenler işçilerin yan yana gelerek verdikleri mücadeleleri “grevdir, boykottur, ıvır zıvır bir şey” olarak görmektedirler. Düşük ücretleri yükseltmek, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini aldirtmak, işten atmaları engellemek için yan

yana gelip mücadele etmek “genel sağlığı ve milli güvenliği” değil, patronların çıkarlarını etkiler. Bunlar işçilerin en doğal haklarıdır ve işçiler bu hakları için mücadele etmek zorundadırlar.

Geçmişte işçiler grev yasaklarını nasıl yendiler?

İşçilerin sendikal hak ve özgürlüklerinin önündeki engelleri aşma ve yasakları parçalama görevi sendikaların ve işçi sınıfının önünde durmaktadır. İşçiler örgütlü ve bilinçli olurlarsa yasalardaki engelleri aşarlar, yasaların yeniden yapılmasını sağlarlar ve eskisine göre büyük kazanım elde ederler. Geçmişte işçiler yasakları kararlı mücadeleleriyle aşmış ve birçok kazanım elde etmişlerdi. Kavel ve Netaş grevleri işçilerin nasıl bir mücadele vermeleri gerektiğinin en güzel örnekleridir. Bu deneyimler içinden geçtiğimiz dönemde karşı karşıya kaldığımız baskılara, yasaklamalara, hak gasplarına karşı vereceğimiz mücadelede biz işçilere yol göstermelidir. ■

Balık Gibi Değil Bilinçli Bir İşçi Gibi!

Balıklar zayıf hafızalı canlılar olarak bilinirler. Bu doğrudur. Balıklar dünyayı sadece içinde buldukları an ile algırlar. Onların belleklerinde dünyanın geçmiş ve geleceği yoktur. Bu nedenle hep aynı şekilde avlanır ve yem olurlar. Avcıların oyunlarından asla ders çıkarmazlar. Ne yazık ki hafızası balıktan çok daha kuvvetli olan insanlar da, dünyayı benzer şekilde algılamaya ve geçmiş unutmaya meyillidir. Her şeyin böyle geldiğini ve böyle gideceğini, dünyanın değişmeyeceğini düşünen insanların sayısı hiç de az değil. Oysa insanlar balık değildir ve dünyayı, yaşamı değiştirme yeteneğine sahiptirler. Bu gerçek en çok da işçi sınıfı için geçerlidir. Ama dünyayı değiştirebileceğine en az inananlar da çoğu zaman işçilerdir.

Dünya işçi sınıfı, madeni, kömürü yerden sökerek; fabrikaları işleterek; inşaatlar yükselterek; trenleri, gemile-

Kapitalist sömürü düzeni, patronların egemen ve efendi oldukları bir düzendir. Patronlar sömürü düzenlerini korumak için işçileri aldatmayı, bölüp parçalamayı,

Günlük hayatın akışı içerisinde tek tek insanlar, tek tek işçiler toplumsal dönüşümün farkına varamayabilirler. Ama değişim hep vardır. Bu değişimin iyi yönde olması için işçi sınıfının örgütlenmesi, bilinçlenmesi ve sömürü düzenini değiştirmesi zorunludur.

gücsüz düşürmeyi amaçlarlar. Bunun için gerçekleri çarpıtırlar. Patronların işçilere ekmek verdiğini iddia ederler. İşçilerin arasına nifak sokar, onları bölerler. İşçi sınıfının tarihte nasıl mücadeleler verdiğini, nasıl bir güce sahip olduğunu, nelere kadir olduğunu unutturmaya çalışırlar. Kendi çıkarlarını tüm toplumun çıkarıymış gibi gösterir, işçileri o çıkarlar doğrultusunda düşünüp davranmaya sevk ederler. Böylece zulüm ve sömürünün sonsuza kadar baki kalmasını sağlamaya çalışırlar. Oysa insanlığın büyük kesimlerini ücretli köle konumuna iten bir düzen yaşamayı değil yıkılmayı hak eder.

İşçi sınıfının dünyayı değiştirecek bir güçte olduğunu söyleyen bir işçi önderi, Marx, “her şey apaçık olsaydı bilime gerek kalmazdı” demiş ve işçi sınıfının bilimini inşa etmeye girişmiştir. Kapitalizmde işçilerin nasıl sömürüldüğünü ortaya koymuş, işçi sınıfının kapitalistlerin egemenliğini nasıl yıkabileceğini, sömürsüz ve sınıfsız bir dünyayı nasıl kurabileceğini bilimsel olarak göstermiştir. Toplumların sürekli değiştiğini, en kalıcı sandığımız sistemlerin, mekanizmaların, geleneklerin bile gelip geçici olduğunu gözler önüne sermiştir. İşçi sınıfının yeni bir dünya kurmayı başarabilmesi için örgütlenmesi, kendi hafızasına, mücadele deneyimlerine sahip çıkması gerektiğini anlatmıştır. **Tarih bilinci olan** örgütlü işçi sınıfının, herkesin eşit, mutlu, özgür olduğu yepyeni bir dünya yaratabileceğini söylemiştir. 1871’de Paris’te, 1917’de ise Rusya’da işçilerin belirli bir süre boyunca iktidarı ele geçirebilmesi Marx’ı haklı çıkarmıştır.

Günlük hayatın akışı içerisinde tek tek insanlar, tek tek işçiler toplumsal dönüşümün farkına varamayabilirler. Ama değişim hep vardır. Bu değişimin iyi yönde olması için işçi sınıfının örgütlenmesi, bilinçlenmesi ve sömürü düzenini değiştirmesi zorunludur. Bu değişimi gerçekleştirecek tek sınıf, işçi sınıfıdır. Çünkü o, tüm zenginliği üreten ama bir yük hayvanı gibi çalıştırılan, sömürülen ve kapitalist düzenden çıkarı olmayan bir sınıftır. “Dünyayı sen mi değiştireceksin?” diyerek bizi aşağılayıp sömürünlere boyun eğmeyelim! Gücümüzün farkına varalım ve dünyayı değiştirmek için bir adım öne çıkalım! ■

ri, uçakları bir yerden bir yere götürerek hayatın akmasını sağlar. Üreterek, zenginlik yaratarak dünyayı bambaşka bir yer haline getirir. Ama kendisi giderek yoksullaşır ve yaşamak için daha çok çalışmaya mahkûm olur. Bu durumu değiştirmek, daha iyi çalışma ve yaşam koşulları elde etmek için mücadele edilmesi gerektiğini söyleyenler olduğunda, örgütsüz işçiler şöyle tepki verirler: “Bu dünyayı sen mi değiştireceksin?”

İş arkadaşları, eşleri, aileleri var olan durumu kabul etmeyen, mücadele etmek, toplumu değiştirmek isteyen işçilere ısrarla bu sözleri tekrar ederler. İnsanlar hiç düşünmeden, doğruluğunu sorgulamadan bu fikirleri dillendirirler. Üstelik bu fikirleri kendi fikirleri zannederek! Çünkü topluma benimsetilen, işçilerin özümlediği düşünce budur. Peki, dünya durmadan değiştiği halde her şeyin böyle geldiği ve böyle gideceği düşüncesini kim üretir, kim yayar? **İşçi sınıfını kimler bir balık sürüsü kadar hafızasız, unutkan hale getirir?**